

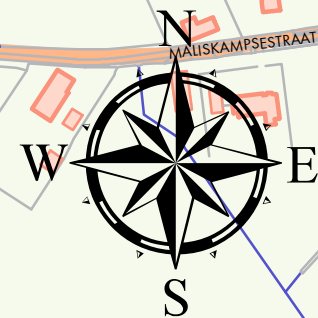
MALISKAMP BELICHT

INFORMATIEBORDEN

- 01, MALISKAMP: EEN NAAM DIE OM UITLEG VRAAGT
- 02, TEGENPOLEN VAN BETEKENIS: DE 'KLEURENCIRKEL A59' EN HET 'WIEL VAN ROSMALEN'
- 03, EEN ONOPVALLENDE VINGERWIJZING VAN DE 'KLEURENCIRKEL A59'
- 04, H. BERNADETTEKERK: HOE LOURDES IN NOORD-BRABANT VERSCHEEN
- 05, HET KRUIPGAT, WAAR OOIT EEN KLEINE WEG EEN GROTE KRUISTE...
- 06, DE ZOMERBAAN DOOR MALISKAMP: EEN SPOOR UIT EEN VER VERLEDEN
- 07, OP ZOEK NAAR EEN WEL HEEL BIJZONDER KLOKJE
- 08, DE RAADSELACHTIGE VERDWIJNING VAN EEN VERBINDINGSWEG
- 09, DE KLEINE WETERING OP DE PLEK WAAR OUD EN NIEUW MALISKAMP WORDEN GESCHIEDEN
- 10, EEN BESCHUTTE EREPLEK VOOR EEN KLOOSTERORDE
- 11, WAT MAAKT MALISKAMP ZO BIJZONDER?
- 12, GA ZITTEN, KIJK EN GENIET

=====
VOORMALIGE VERBINDINGSWEG (08)

Op deze plattegrond van Maliskamp staan de locaties aangegeven, waarop een informatiebord staat. Dit project met als titel 'Maliskamp belicht' is gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. Deze plattegrond is vervaardigd door Jeroen de Jong (Gemeente 's-Hertogenbosch; buro Geo-informatie)

MALISKAMP: EEN NAAM DIE OM UITLEG VRAAGT

De naam Maliskamp kan tot misverstanden leiden. Een *kamp* was vroeger een woord voor een afgesloten stuk grond dat werd ontgonnen. Het naamdeel Malis verwijst naar de persoon die dit land bewerkte of liet bewerken.

De oudst bekende naamsvorm van Maliskamp dateert uit 1584: *Meerlenscamp*. Deze vorm komt weer terug in de periode 1647-1660. Andere oude vormen zijn onder meer den *Merlaerscamp* (1630), den *Merlerscamp* (1640), den *Meerlaerscamp* (1648), den *Marlescamp* (1683), *Mallescamp* (1688), den *Maelescamp* (1698), de *Maliscamp* (1773), en vanaf eind 18^e eeuw ook meermaals *Meliskamp* naast (de) *Maliskamp*. De verklaring dat *Maliskamp* "het zigeunerkamp van Melis" zou betekenen, is onjuist. In oude documenten, in de volksmond en in de officiële parochieoorkonde uit 1934 is het immers de Maliskamp en niet het Maliskamp!

En de naam Melis komt te laat voor (pas vanaf 1794) om als uitgangspunt te kunnen dienen voor de verklaring van het eerste naamdeel.

Het eerste deel van *Maliskamp* verwijst naar een familienaam, waarschijnlijk Van Me(e)rlen. Van een tak van het Brabantse geslacht Van Me(e)rlen

komen in de 16^e eeuw de wisselvormen Van Merler en Van Meirlair voor. Deze vormen zien we terug in de oude naamsvormen van Maliskamp. Het tweede deel van de naam, *kamp*, betekent een stuk land dat voor exploitatie werd genomen uit de gemeenschappelijke woeste (heide)gronden, dikwijls 'gemeijnt' genoemd. Deze 'gemene' gronden bestonden uit droge heide, moeras en wild grasland. Het te ontginnen perceel werd gekocht van of verpacht door het dorpsbestuur. Dit stuk grond werd door heggen en houtwallen omgeven om het privé-karakter van het verkregen land aan te geven en om zandverstuivingen tegen te houden. De plaatsnaam Maliskamp verwijst dus naar een omwald stuk grond dat is ontgonnen uit de woeste heide en waarvan een zekere Van Me(e)rlen/Van Me(e)rlaer de ontginner-eigenaar of pachter was. (W)

Kaartfragment (1644-1645) uit de wereldatlas 'Theatrum Orbis Terrarum, sive Atlas Novus in quo Tabulae et Descriptiones Omnium Regionum' van Willem Jansz Blaeu (1571-1638) en Joan Blaeu (1597/98-1673), voor dit project gescand uit het origineel door John van Geffen (Tresoar, Frysk Histoarysk en Letterkundich Sintrum).

Dit is informatiebord 1 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

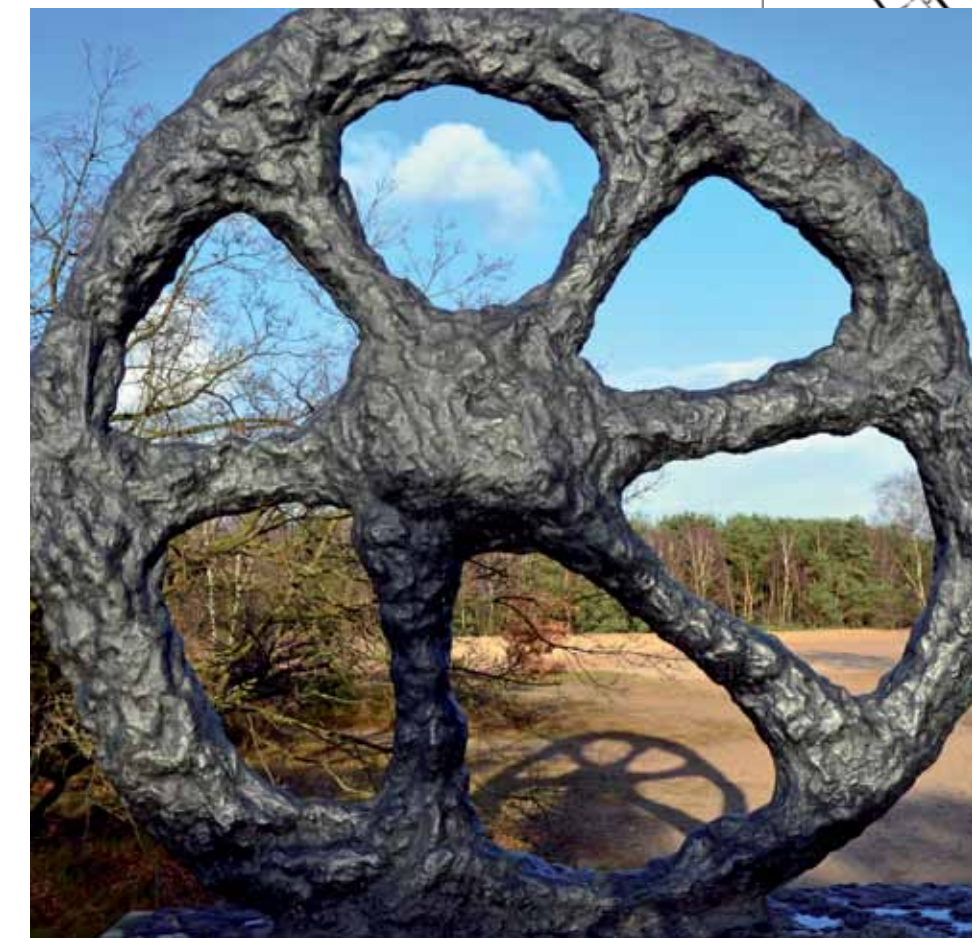
TEGENPOLEN VAN BETEKENIS: DE 'KLEURENCIRKEL A59' EN HET 'WIEL VAN ROSMALEN'

Het zwarte 'Wiel van Rosmalen', dat door Armando is gemaakt, leidt ons naar het verleden. Rond en onder 'Kleurencirkel A59' bruist juist het leven van nu. Bij deze kunstwerken gaat het ook om het contrast tussen stilstand en beweging.

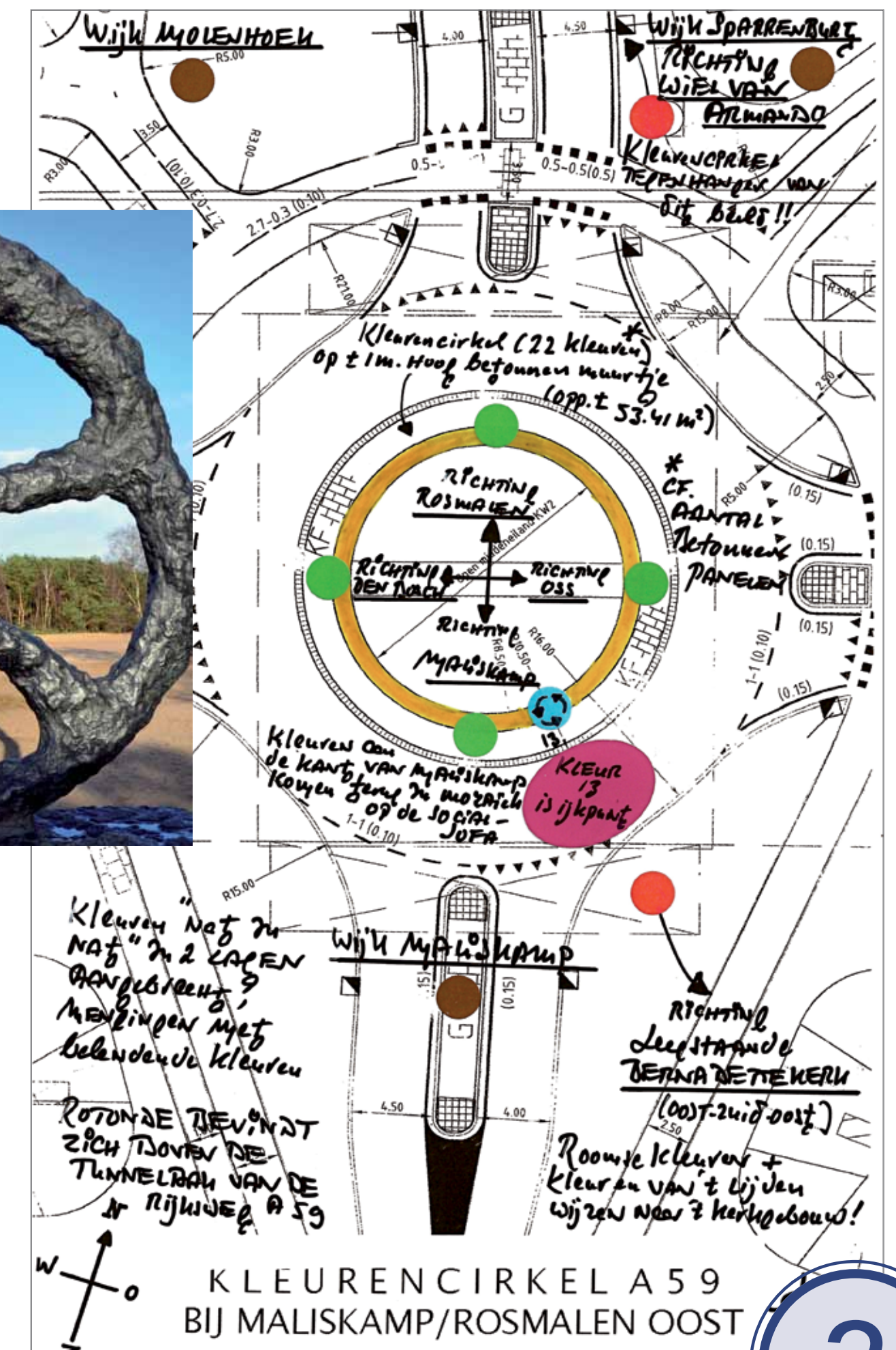
Het imposante zwarte 'Wiel van Rosmalen' (1992) en de 'Kleurencirkel A59' (2013) vormen tegenpolen van elkaar. Het bronzen kunstwerk van Armando toont de sporen van een pijnlijk verleden: herinneringen van de maker aan de Tweede Wereldoorlog. Het gehavende karrenwiel is als het ware op de zandverstuiving tot stilstand gekomen. Lees hierover de woorden van Armando op de sokkel van het beeld. Rond en onder de 'Kleurencirkel A59' raast juist het volle leven van nu. Dit kunstwerk van ruim 53 vierkante meter laat zich niet in één blik vangen. Het dwingt de toeschouwer tot beweging: wie de 22 – zowel op elkaar als op de omgeving afgestemde – kleuren op zich wil laten inwerken moet een rondje maken. Vanuit de vier toegangswegen lokt steeds een lichtere kleur wanneer men de rotonde oprijdt. De ogenschijnlijke

eenvoud van de 'Kleurencirkel A59' staat in schril contrast tot het jarenlange voortraject; dit begon

met het voorstel om de rotonde met bloembakken op te fleuren. Voordat dit kunstwerk gerealiseerd kon worden, moesten zes partijen onder leiding van Rijkswaterstaat tot overeenstemming komen. (1)

'Wiel van Rosmalen' (1992), gemaakt door Armando, met zijn schaduw op de zandverstuiving. Foto: Ignace Schretlen

Door Ignace Schretlen gemaakte schets van de locatie en de opzet van de 'Kleurencirkel A59' met de kleur roze als ijkpunt.

Dit is informatiebord 2 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

EEN ONOPVALLENDE VINGERWIJZING VAN DE 'KLEURENCIRKEL A59'

De roomse kleuren roze, paars en rood in de 'Kleurencirkel A59' zijn gericht naar de H. Bernadettekerk. Ofschoon deze kerk niet meer als zodanig fungeert, wijst de torenspits op zijn beurt nog altijd trots naar de hemel.

De 'Kleurencirkel A59' bevat een onopvallende vingerwijzing. De kleuren roze, paars en rood richten zich naar de H. Bernadettekerk (1935-2000). In de rooms-katholieke traditie verwijzen deze kleuren naar de periode voor Pasen en in bredere zin naar het lijden. De kerk is weliswaar niet meer als zodanig in gebruik maar nog altijd wijst de torenspits naar boven. De kleurencirkel is ontworpen door Ignace Schretlen en gerealiseerd door de kunstenaars Charles Popelier en Bram Vermeulen. Bij het ontwerp is bewust niet gekozen voor een spraytechniek zoals bij graffiti maar voor twee lagen verf die met kwasten alla prima oftewel nat-in-nat over elkaar zijn aangebracht. De 'Kleurencirkel A59' toont zich het mooist vanaf enige afstand en wanneer deze wordt beschenen door fel zonlicht. Het kunstwerk is genoemd naar de Autosnelweg 59 die door de tunnelbak onder de rotonde loopt. Tussen 2003 en 2005 is dit gedeelte tussen

's-Hertogenbosch en Oss door de bouwcombinatie Poort van Den Bosch omgebouwd en voorzien

van ongelijkvloerse kruisingen. Bij deze ombouwing het om een unieke samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven, die heeft geleid tot de eerste publiek-private autosnelweg van Nederland. De oorspronkelijke rijksweg tussen 's-Hertogenbosch en Grave is vanaf 1815 aangelegd onder koning Willem I der Nederlanden (1772-1843) en was jarenlang een van de weinige bestrate wegen in Noord-Brabant. Mogelijk is hierbij voortgeborduurd op een soortgelijk plan in het kader van de 'Routes impériales', een vanuit Parijs georiënteerd wegennetwerk uit de tijd van keizer Napoleon Bonaparte (1769-1821). Maar ook voordien was er al een verbindingsweg die nog niet was bestraat en die deel uitmaakte van meerdere 'banen' tussen Rosmalen en Nuland. (1)

*De 22 genummerde, betonnen panelen hebben elk een eigen kleur gekregen, die met een code wordt aangegeven. Het kleurverloop aan de kant van Maliskamp (van blauw naar rood) is overgenomen in de vormgeving van deze serie informatieborden.
Foto: Ignace Schretlen*

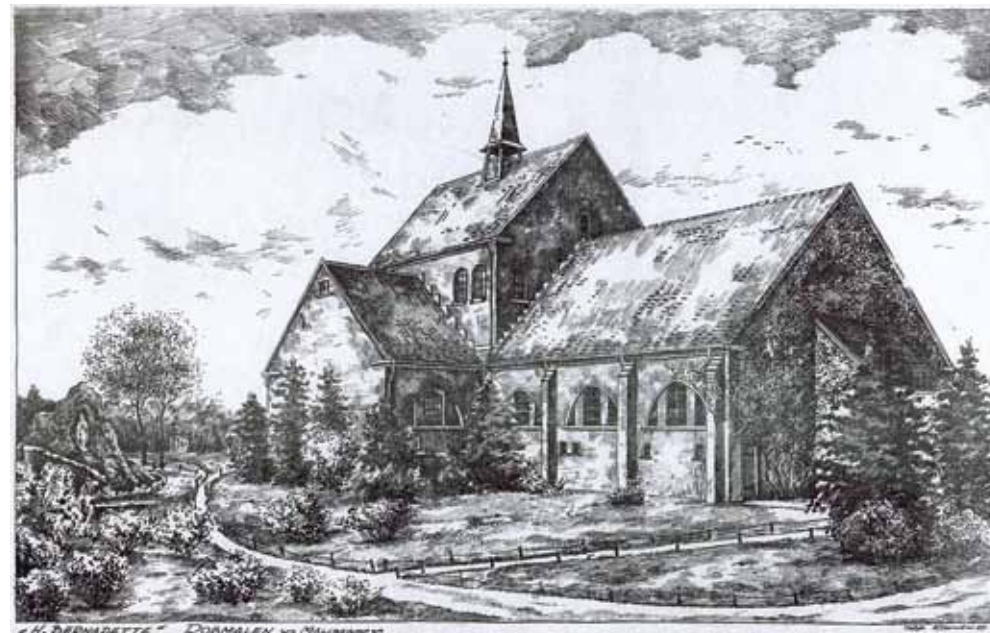

Dit is informatiebord 3 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

H. BERNADETTEKERK: HOE LOURDES IN NOORD-BRABANT VERSCHEEN

De H. Bernadettekerk van Maliskamp was in Nederland de eerste van de kerken die werden genoemd naar de heilige Bernadette aan wie Maria zou zijn verschenen. Dat gebeurde in een grot bij Lourdes. Vroeger stond daarom aan de achterkant van de kerk een replica van deze grot met het beeld van Maria.

Pentekening van R. Klouwen uit 1949. Over deze kunstenaar, die in dezelfde periode veel kerken in Nederland en met name in de provincie Noord-Brabant heeft getekend, is helaas niets bekend.

Dit is informatiebord 4 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

De H(eilige) Bernadettekerk ligt nu aan de noordkant van Maliskamp. Toen de kerk in 1935 werd ingewijd bevond deze zich meer centraal binnen het gebied van de parochie Maliskamp. De grens hiervan strekte zich in die tijd namelijk noordwaarts uit tot de spoorlijn van 's-Hertogen-

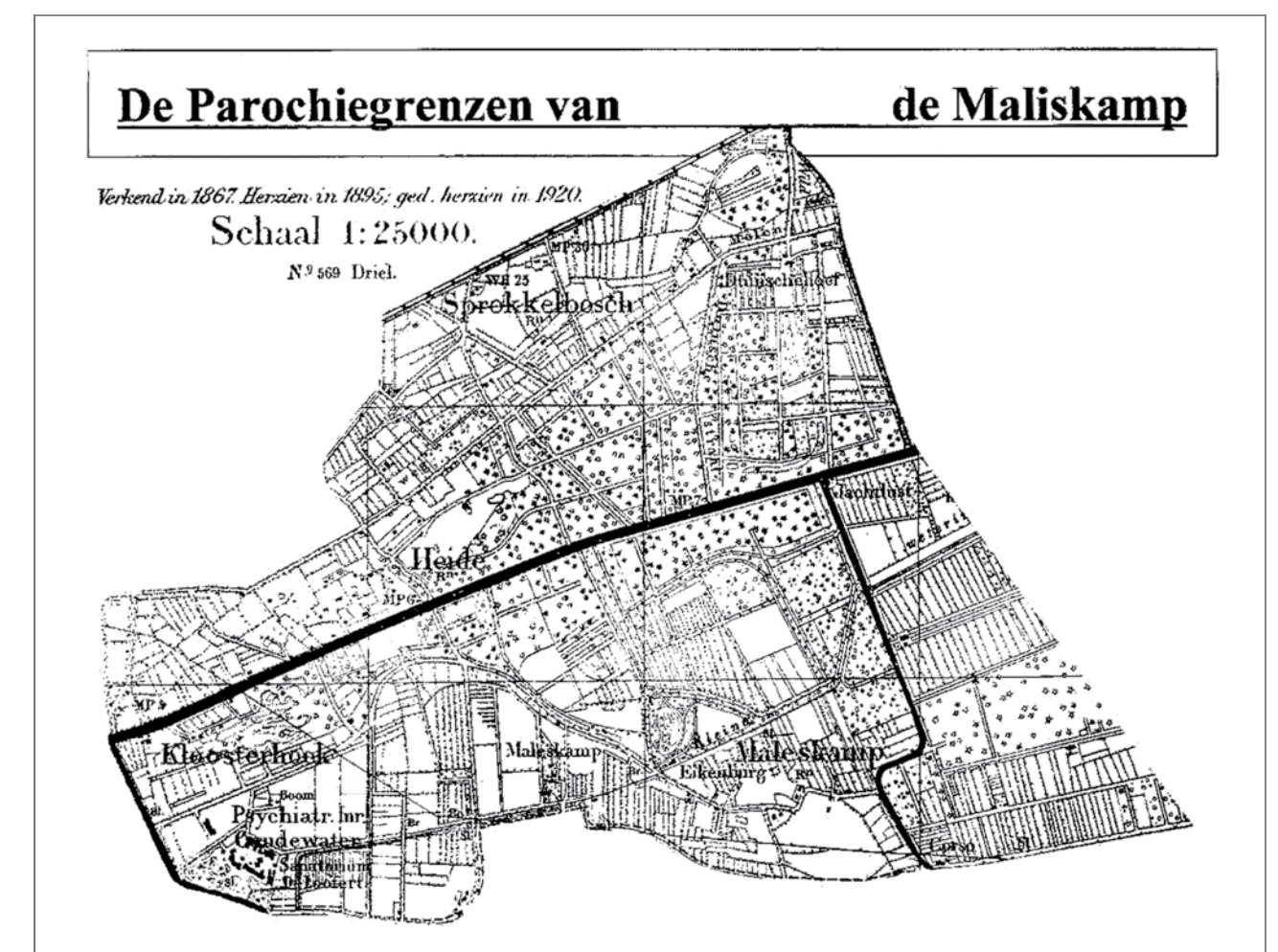
bosch naar Oss. Veel Maliskampse mensen woonden toen onder armoedige omstandigheden 'op de Heide' aan de andere van de huidige autosnelweg (A59). Dit is de eerste kerk in Nederland die werd genoemd naar Bernadette Soubirous (1844-1879) aan wie Maria achttien keer zou zijn verschenen in een grot bij Lourdes. De bouwpastoor van deze kerk, Cornelis

Schoenmakers, was in Rome aanwezig toen Bernadette op 8 december 1933 heilig werd verklaard door

paus Pius XI (1857-1939). Pastoor Schoenmakers was diep onder de indruk van deze plechtigheid die wereldwijd grote aandacht trok; hij liet zich hierdoor inspireren tot de naam van de kerk.

Zoals op meer plaatsen in Nederland en België werd ook hier bij de kerk een replica van de Lourdesgrot gebouwd met het witte beeld van Maria hoog in een nis. Deze grot is vernield. De beelden van Maria en de knielende Bernadette bevinden zich nu in de Laurentiuskerk (Rosmalen). (1)

Het parochiegebied van de H. Bernadettekerk bevond zich oorspronkelijk voor een groot deel ten noorden van de huidige A59. De kaart is afkomstig uit het archief van Martien Veekens. Onder ziet men één van de weinige foto's met hierop de verdwenen replica van de Lourdesgrot. Let ook op de begroeiing links en rechts van de grot. De foto is afkomstig uit het Rosmalen-archief van Henk de Werd.

OP ZOEK NAAR EEN WEL HEEL BIJZONDER KLOKJE

Bijzonder is het angelusklokje van de enige overgebleven boerderij van het vroegere landgoed Eikenburg aan de overkant van het water. Het klokje werd op het middaguur geluid om aan te geven dat het tijd was voor een (kort) gebed en werkpauze.

Aan de overkant van de Kleine Wetering voor ons zien we een boerderij met hoog aan de gevel een heel bijzonder klokje, een zogenaamd 'angelusklokje'. De aanwezigheid van zo'n klokje geeft aan dat de boerderij een voornaam huis was: een pachtboerderij. Oorspronkelijk werd het angelusklokje om 12 uur 's middags geluid als oproep tot het gebed met de naam 'Angelus (Domini)' ofwel 'Engel des Heren'. Het gebruik is in de loop van de tijd veranderd en aangepast. Wanneer het angelusklokje op de pachthoeve om 12 uur drie keer sloeg, legden de arbeiders in het veld hun werkzaamheden neer: het was (heel even) tijd om te bidden om daarna uit te rusten en te eten, wat hier 'schafte' werd genoemd.

De pachtboerderij, die sinds 1992 geen pachtboerderij meer is, behoorde tot de buitenplaats Eikenburg. Dit landgoed strekte zich vanaf hier

(langs de Kleine Wetering) uit tot aan de Eikenburglaan (westen), de A59 (noorden) en de

Veedijk (oosten). De oudste naamvermelding van Eikenburg dateert van 11 mei 1787: "het goed genaamt Eijkenburgh geleege in de Maliscamp". In 1777/ 1779 wordt het landgoed omschreven als "Eene schoone en welgeleege hoeve lands met eene heerehuisinge, met plantagien en groote opgaande eijkebomen (...), geleege onder Rosmalen ter plaatse genaamt Maliskamp." Hierbij horen naast de hoeve (landbouwerswoning), een koestal, een paardenstal, twee schuren, een brandhuis, een bakoven, een varkenskooi, een duifhuis, een koetshuis, een binnentuin, teel- en weilanden. Enkele kaarsrechte paden van het voormalige landgoed zijn nog altijd herkenbaar in het stratenpatroon ten oosten van de Eikenburglaan. (W)

Drie zeer zeldzame foto's van de buitenplaats Eikenburg, afkomstig uit het Rosmalen-archief van Henk de Werd. Van de bouwwerken op de foto's resteert niets meer.

Dit is informatiebord 7 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

DE RAADSELACHTIGE VERDWIJNING VAN EEN VERBINDINGSWEG

De verdwenen Sint-Janssteeg, waarvan nog net een spoor in het landschap zichtbaar is, is lang een van de (zand)wegen geweest die de vroegere gemeenten Rosmalen en Berlicum met elkaar verbonden. Tot hoogstwaarschijnlijk eind jaren twintig van de vorige eeuw maakte een houten brug over de Grote Wetering deze verbinding mogelijk.

Foto: Op deze ongedateerde luchtfoto uit vermoedelijk de jaren tachtig van de vorige eeuw, is nog de verdwenen Sint-Janssteeg te zien; het gaat om het zandpad dat naar de rechter bovenhoek van de foto loopt. Links onderaan ontdekt men tussen de bomen en hun schaduwen een stukje van de Maliskampsestraat waarop u zich nu bevindt. De boerderij onderaan op de foto staat links van u aan de rechterkant van de weg.

Dit is informatiebord 8 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

Pal langs de boerderij links liep door de huidige tuin een nu geheel verdwenen zandweg langs het rijtje eikenbomen. Dit was de Maliskampse Sint-Janssteeg die een voortzetting was van de Berlicumse Sint-Janssteeg. De tot nu toe oudst bekende vermelding van de steeg onder Maliskamp dateert van 1792. De naam verwijst naar het Sint-Jansveld op de Loofaart waaraan de steeg was gelegen. Dit stuk land heette zo, omdat daarop waarschijnlijk een cijns, een belasting of erfpacht rustte ten voordele van de kathedraal Sint-Jan in Den Bosch.

Oorspronkelijk lag er in de Sint-Janssteeg over de Grote Wetering een vonder, een primitief smal houten brugje, waarover vaak werd geklaagd.

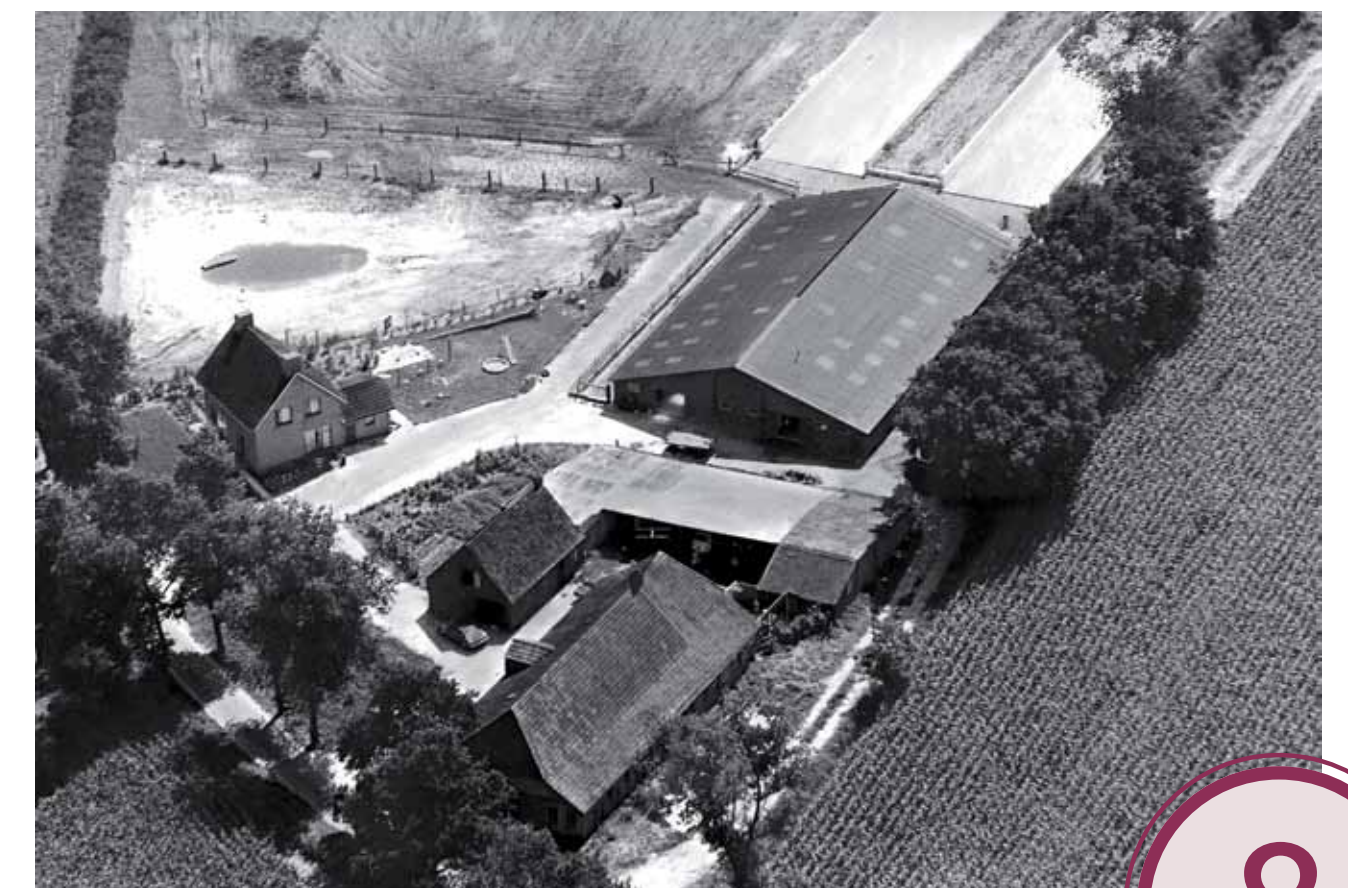
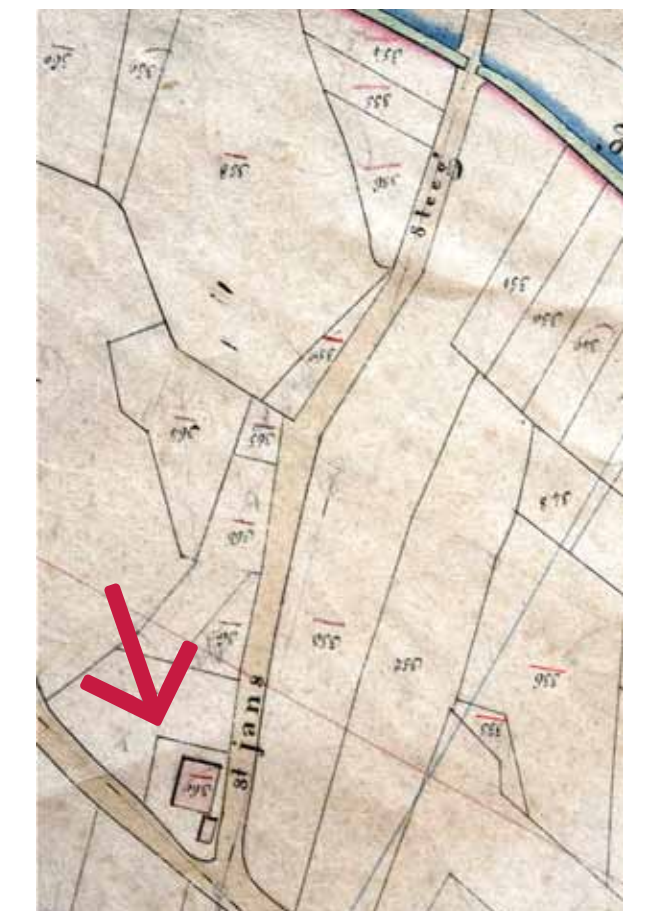
In 1807 werd een verzoek om de vonder door een brug te vervangen afgewezen. In 1845 kwam er een plan om de Grote Wetering te verbreden en de

bruggen te verwijderen waaronder "de houten brug in het St Jans Steegje, gelegen boven den inval van de Kleine Wetering [in de Groote Wetering]."

Op een ontwerptekening van mei 1926 uit het archief van 'Waterschap de Aa' worden de brug over de Grote Wetering en het Sint-Janssteegje c.q. de Sint-Janssteeg aan de Maliskampse zijde niet meer aangegeven. Met het verdwijnen van de brug is ook het gebruik van het steegje als verbindingsweg verdwenen. Het heeft daarna nog als landbouwwegje dienst gedaan. (Heel veel later heeft de aangrenzende bewoner het pad door aankoop bij zijn land getrokken) In een brief van de provincie Noord-Brabant, januari 1927, staat dat zij een deel in de kosten van de verbetering van de Grote en Kleine Wetering zal bijdragen "tot bestrijding van werkloosheid in deze provincie."

In dit kader – de crisis was al voelbaar – moet zeer waarschijnlijk het verdwijnen van de (in slechte staat verkerende?) brug over de Grote Wetering worden gezien, evenals het verdwijnen van de officiële verbindingsweg. (W)

Fragment van Kadasterkaart die is gemaakt in de periode van 1811-1832 en die in bezit is van het Brabants Historisch Informatie Centrum (www.bhic.nl).

DE KLEINE WETERING OP DE PLEK WAAR OUD EN NIEUW MALISKAMP WORDEN GESCHEIDEN

Regelmatig stond het gebied tussen Geffen en Coudewater onder water. De Kleine Wetering werd gegraven om dit water af te voeren. Deze waterloop heeft als globale scheiding tussen het oude en nieuwe Maliskamp een bijzondere betekenis.

Fragment van een kaart van de Topografische Dienst van het Ministerie van Oorlog, waarvoor de gegevens zijn vergaard in 1837 en 1838; de kaart zelf is in 1851 gegraveerd door het Topografisch Bureau. Met groen wordt het beloop van (een deel van) de Kleine Wetering aangegeven.

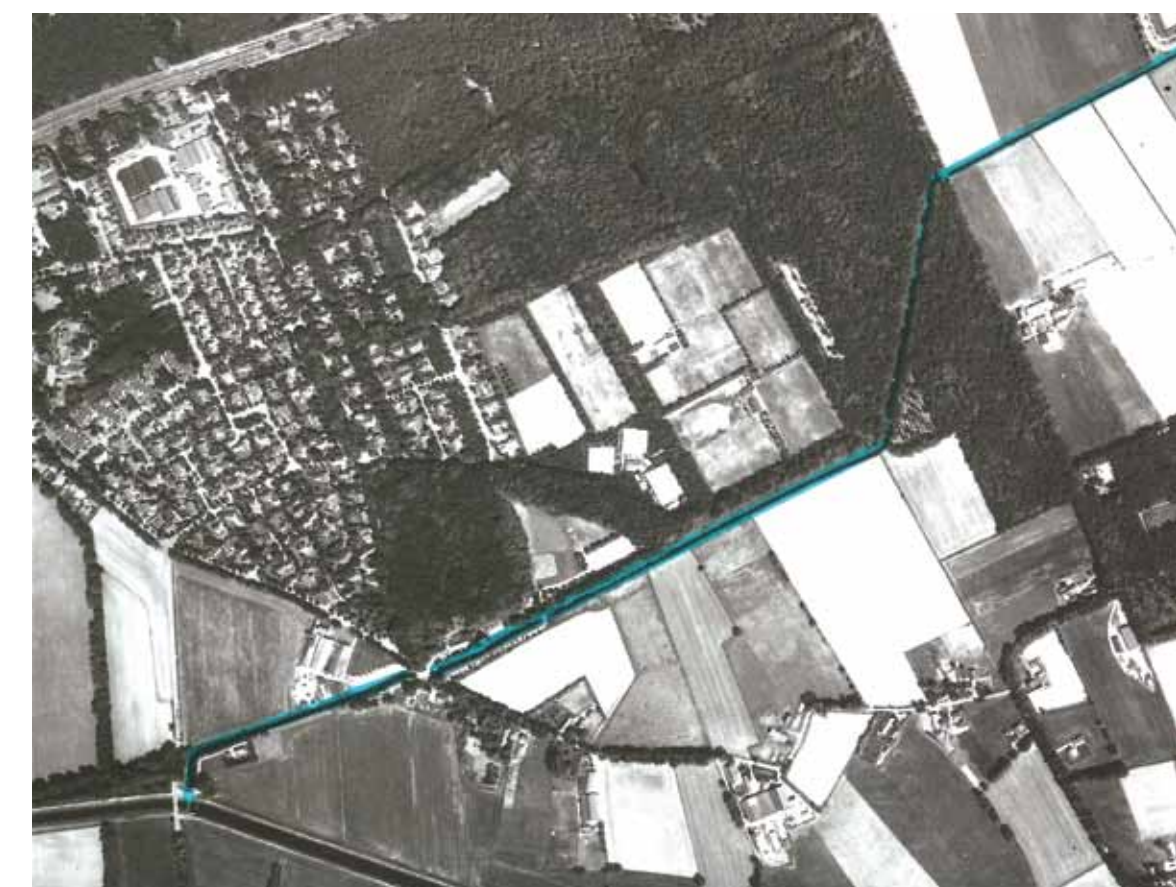
Dit is informatiebord 9 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

Om de onder Geffen, Nuland en Rosmalen gelegen natte gronden – de zogenaamde 'broeken' die regelmatig onder water liepen – te ontwateren, werden sloten, geulen en dergelijke gegraven. De Kleine Wetering is ook met dat doel gegraven maar wanneer is onduidelijk. In 1763 wordt ze kortweg "de Weetering" genoemd maar dit was ook de algemene benaming voor een waterloop. Op een kaart uit 1794 staat vanaf Geffen een enigszins kronkelende waterloop getekend op ongeveer de plaats van de huidige Kleine Wetering. Op de kadastrale kaart van 1832 wordt het door Het Vinkel lopende riviertje al Kleine Wetering genoemd. In 1847 werd de naam 'Kleine Rosmalensche Wetering' gebruikt. In 1862 is het 'Waterschap De Kleine Wetering' opgericht om de overstromingen van de genoemde gronden aan te pakken door verbetering

van de afwatering via de Kleine Wetering. In de negentiende eeuw kwam het voor dat de Kleine Wetering en de

Grote Wetering respectievelijk 'de Vinkel(rivier)' en 'de Leibeek' werden genoemd. De Kleine Wetering ontstond uit een loopje, de Reijtsloot, komende van het meest noordelijke gedeelte van de gemeente Heesch, en uit een andere loop langs de weg de Weerscheut. Ze stroomt vervolgens door Geffen en Nuland, en komt op Rosmalens grondgebied binnen op Het Vinkel (ook wel eens het 'Gemeentesbroek' genoemd). Hier stonden in het begin van de vorige eeuw nog eenvoudige watermolentjes op sloten die water op de Kleine Wetering loosden. Voorbij Het Vinkel loopt de Kleine Wetering langs en door het voormalige landgoed Eikenburg om ter hoogte van het Torenstraatje uit te monden in wat vroeger 'de Verenigde Grote en Kleine Wetering' (1884) werd genoemd. Volgens waterschap 'De Kleine Wetering' was in 1926 de Kleine Wetering tot aan deze samenvloeiing 5150 meter lang. Voor een groot deel vormt de Kleine Wetering de globale scheidslijn tussen nieuw Maliskamp ten noorden van de waterloop en oud Maliskamp ten zuiden daarvan. (W)

Op de luchtfoto uit vermoedelijk de jaren tachtig van de vorige eeuw is met groen het beloop van de Kleine Wetering aangegeven. Hieronder staat een fragment van een kaart uit 1855 die voor dit project ter beschikking is gesteld door het Stadsarchief van de Gemeente 's-Hertogenbosch (www.stadsarchief.nl). Op deze kaart ziet men de overstromde gebieden, ontstaan door dijkdoorbraken rondom 's-Hertogenbosch in maart 1855. De oorzaak van de overstromingen was kruierend ijs in combinatie met overvloedige regenval in de Alpen.

EEN BESCHUTTE EREPLEK VOOR EEN KLOOSTERORDE

Het Bernadetteklooster oogt niet als een klooster, maar het verleden hiervan is onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van Maliskamp: de Zusters van het Heilig Hart aan wie dit klooster toebehoort, verzorgden hier een groot deel van het onderwijs.

De centrale ligging van het Bernadetteklooster in Maliskamp staat symbool voor de rol die de Zusters van het Heilig Hart – ook Zusters van Moerdijk genoemd – hier hebben vervuld. In dezelfde periode als de bouw van de H. Bernadettekerk begon ook de bouw van het eerste klooster op deze plek. Dit Bernadetteklooster kwam in 1936 gereed. De Nederlandse congregatie van de Zusters van het Heilig Hart is gesticht in 1886 en maakte zich vooral verdienstelijk in het onderwijs. Dankzij de komst van deze zusters konden meisjes vanaf 1937 in Maliskamp naar school. Pas in 1953 kreeg Maliskamp ook een jongensschool. Ondanks de centrale ligging onderscheidt het Bernadetteklooster zich van veel andere kloosters doordat het gebouw nauwelijks opvalt en zeker niet imponeert. Nog sterker: het Bernadetteklooster oogt eigenlijk helemaal niet als een klooster. Dit was een

bewuste keuze toen in 1978 met de nieuwbouw werd begonnen. In deze nieuwbouw werd het voormalige

klooster met de kapel geïntegreerd. Jarenlang 'verraadde' het klooster zich door het luiden van een klok. Aan de achterkant van het gebouw is in de muur het beeld van de Heilige Bernadette ingemetseld naar wie het klooster is genoemd. (1)

Op deze oude ansichtkaart staat het oorspronkelijke kloostergebouw. Dit is geïntegreerd in de nieuwbouw (waarmee in 1978 werd begonnen) en is aan de achterkant van het klooster nog goed herkenbaar. Links op de foto ziet men het (in de muur) verwerkte beeld van de heilige Bernadette naar wie het klooster is genoemd en dat ook op de kleurenfoto staat.

Foto: Ignace Schretlen.

Dit is informatiebord 10 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

WAT MAAKT MALISKAMP ZO BIJZONDER?

Maliskamp is een meer dan duizend inwoners tellende gemeenschap met een authentieke kern die nog altijd herkenbaar is. Sinds Maliskamp tot de gemeente 's-Hertogenbosch behoort, geldt het als een van de groenste buurten van de Brabantse hoofdstad.

Bijzonder is hoe men Maliskamp benoemt. Voor de een is Maliskamp een wijk, voor de ander een (kerk)dorp en voor weer een ander een grote buurtschap. Hoe men Maliskamp ook omschrijft, de sporen van het hechte verenigingsleven van deze gemeenschap zijn nog steeds herkenbaar. Het westelijke deel van Maliskamp is vooral na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Het oostelijke deel kwam pas in de jaren zestig van de vorige eeuw tot ontwikkeling. Met name dit oostelijke deel kenmerkt zich door veel groen, relatief grote voortuinen en parkeergelegenheid op het eigen perceel; hierdoor biedt het straatbeeld veel ruimte. Wie Maliskamp binnenrijdt vanaf de A59 wordt direct getroffen door de 'groene zone' aan de linkerkant die aansluit op het 'groene hart' met onder meer de speeltuin. Dit alles geeft Maliskamp nog altijd een eigen authenticiteit. (W)

Dit is informatiebord 11 uit een reeks van twaalf met als titel 'Maliskamp belicht', gerealiseerd door Ignace Schretlen en Wim Veekens onder auspiciën van de Stichting Wijkraad Maliskamp en de Stichting Wijkbelangen Maliskamp. De borden zijn gefinancierd door de Gemeente 's-Hertogenbosch.

Zonsondergang bij Maliskamp aan de kant van de Kleine Wetering.
Foto: Ignace Schretlen

Beide zwart-wit foto's zijn gemaakt op de (Maliskampse) Heide die zich ten noorden van de A59 bevond. De bewoners leefden hier in bittere armoede maar er was ook sprake van een grote onderlinge solidariteit. De foto's zijn afkomstig uit het Rosmalen-archief van Henk de Werd.

